

The Sport Education Model (Μοντέλο της ανάπτυξης των σπορ)

Daryl Siedentop

Σύρμπας Ιωάννης Ph.D

The Sport Education Model

Η σειρά μαθημάτων «Μοντέλο της ανάπτυξης των σπορ» στοχεύει στην:

1. Εκμάθηση των δεξιοτήτων
2. Γνώση των κανονισμών και της στρατηγικής-τακτικής
3. Κατανόηση των τελετουργικών και των εθίμων των ομαδικών αθλημάτων
4. Δημιουργία ικανών και αθλητικά ενεργών μελλοντικών πολιτών

Siedentop (1994). Sport Education, Human Kinetics

The Sport Education Model

- ▶ Ενόητες μαθημάτων παρουσιάζονται ως αγωνιστικοί περίοδοι
- ▶ Οι μαθητές συνεργάζονται και αναπτύσσουν φιλικές σχέσεις
- ▶ Οι ΚΦΑ δημιουργούν κλίμα γιορτής
- ▶ Δημιουργείται ένα αρχείο με τα αποτελέσματα και τη στατιστική των αγώνων
- ▶ Η μορφή των αθλημάτων τροποποιείται και προσαρμόζεται ανάλογα με το επίπεδο των μαθητών

The Sport Education Model

Οι Κ.Φ.Α. με αυτό τον τρόπο διδασκαλίας:

1. Μετακινούνται σε περισσότερο μαθητοκεντρικές μεθόδους διδασκαλίας
2. Θεσπίζουν ένα αποτελεσματικό τρόπο διαχείρισης της τάξης με κανόνες και ρουτίνες
3. Επιτυγχάνουν να αξιοποιήσουν περισσότερο αποτελεσματικά το χρόνο διδασκαλίας, αξιολόγησης και μάθησης

The Sport Education Model

Αξίες και πεπιοθήσεις του Κ.Φ.Α.

- ▶ Εκμάθηση των αντικείμενων της Φ.Α.
- ▶ Βελτίωση των δεξιοτήτων των μαθητών

Κοινωνική Υπευθυνότητα

- ▶ Εκμάθηση ρόλων
- ▶ Δημιουργία φιλικών σχέσεων

* Siedentop (1994). *Sport Education*. Human Kinetics.

Βασικές υποθέσεις

- ▶ Τα σπορ αναγνωρίζονται σαν μια προχωρημένη μορφή παιχνιδιού.
- ▶ Τα σπορ αναγνωρίζονται σαν ένα σημαντικό κομμάτι του πολιτισμού.
- ▶ Επειδή τα σπορ είναι αναπόσπαστο κομμάτι του πολιτισμού, οι μαθητές θα πρέπει να εξασκούνται στις δεξιότητες και στις στρατηγικές που είναι απαραίτητες για τη συμμετοχή στα σπορ.
- ▶ Η συμμετοχή στα σπορ πρέπει να έχει μια συνέχεια που να συνδέεται με την ανάπτυξη και εξέλιξη του ατόμου.

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- ▶ **Βασικά:** Οι οδηγίες από τους ΚΦΑ μεταφέρονται εξομοιώνοντας μια κανονική αθλητική περίοδο

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

- Καλαθοσφαίριση
- Φυσική κατάσταση
- Ποδόσφαιρο
- Πετοσφαίριση
- Χειροσφαίριση
- Στίβος
- Αντισφαίριση
- Πάλη

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

1. Αγωνιστική περίοδος

- ▶ Διαρκεί τουλάχιστον 12 μαθήματα προωθώντας την εις βάθος κατανόηση του αθλήματος
- ▶ Ο ΚΦΑ ή οι μαθητές επιλέγουν το αντικείμενο
- ▶ Οι ομάδες σχηματίζονται και παραμένουν οι ίδιες καθ' όλη τη διάρκεια της χρονιάς

2. Επίσημους αγώνες

- ▶ Στην περίοδο διεξάγονται και αγώνες εμβόλιμα των προπονήσεων

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

4. Καταληκτικό γεγονός

- ▶ Η διεξαγωγή αγώνα αποτελεί κίνητρο για τους μαθητές στην προσπάθεια τους να βελτιωθούν

5. Διατήρηση αρχείων

- ▶ Τα αρχεία δημοσιοποιούνται για να ανατροφοδοτούν τους μαθητές, να καθορίζουν στόχους

6. Γιορτή

- ▶ Η δημιουργία εορταστικής ατμόσφαιρας τονίζει το νόημα των αθλημάτων και δημιουργεί προϋποθέσεις για την ανάπτυξη κοινωνικών στοιχείων στους μαθητές

Η ΘΕΣΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ

- ▶ Αυξάνεται η: υπευθυνότητα των μαθητών για ηγεσία, καθοδήγηση, αξιολόγηση και απόδοση
- ▶ Όλοι οι μαθητές προπονούνται και συμμετέχουν στις δραστηριότητες
 - ▶ Ο αρχηγός λειτουργεί ως προπονητής
 - ▶ Ο στατιστικολόγος καταγράφει και ανακοινώνει τα ατομικά και ομαδικά στοιχεία της ομάδας
 - ▶ Ο υπεύθυνος φυσικής κατάστασης είναι υπεύθυνος για την προθέρμανση και αποθεραπεία της ομάδας
 - ▶ Ο υπεύθυνος υλικού διανέμει και συλλέγει το υλικό και
 - ▶ Οι διαιτητές γνωρίζουν τους κανονισμούς των αθλημάτων (εναλλάσσονται όλοι σε αυτό το ρόλο)
 - ▶ Οι αθλητές εναλλάσσονται στις θέσεις
 - ▶ Η γραμματεία είναι υπεύθυνη για το φύλο αγώνος και το σκορ

Η ΘΕΣΗ ΤΟΥ ΚΦΑ

► Ο ΚΦΑ χρησιμοποιεί:

1. Μαθητοκεντρικές μεθόδους διδασκαλίας
2. Σταθερούς κανόνες και ρουτίνες
3. Καθοδηγεί, βοηθά και αξιολογεί αποτελεσματικότερα τη μαθησιακή διαδικασία

ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΑΓΩΝΩΝ

► Επιλογές:

1. Όλοι εναντίον όλων
2. Σύστημα αποκλεισμού ομάδων

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΜΙΑΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ

Ημέρα 1^η

- ▶ Ο ΚΦΑ ενημερώνει τους μαθητές για τους κανόνες τις στρατηγικές και τους ρόλους που θα έχει ο καθένας.
- ▶ Κοινοποιεί τους κανόνες
- ▶ Επιλέγει προπονητές με βάση το επίπεδο των δεξιοτήτων, της ικανότητας των μαθητών να ηγούνται αλλά και της προθυμίας τους να συνεργάζονται με τον καθηγητή.
- ▶ Δημιουργεί ένα αρχείο για τους μαθητές του και αναγράφει τα στοιχεία τους και το επίπεδο των δεξιοτήτων του καθενός.
- ▶ Ο Κ.Φ.Α. έχει τον τελικό λόγο για την συγκρότηση των ομάδων.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΜΙΑΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ

Μέρες 2-3

- ▣ Οι ομάδες προπονούνται ξεχωριστά
- ▣ Η προπόνηση περιλαμβάνει προθέρμανση, ασκήσεις εκμάθησης δεξιοτήτων, ομαδικές ασκήσεις, ασκήσεις τακτικής
- ▣ Η προπόνηση μπορεί να σχεδιαστεί από τον προπονητή ή από τον αρχηγό.

- ▣ Ο Αρχηγός - προπονητής:
 - ▶ Σχεδιάζει ένα πρόγραμμα εξάσκησης σπίτι το οποίο επιβλέπει πριν την προπόνηση ο ΚΦΑ
 - ▶ Ο ΚΦΑ του παρέχει οδηγίες και υλικό για να ανταπεξέλθει στις υποχρεώσεις του
 - ▶ Ο ΚΦΑ είναι δυνατόν να του παρέχει αμοιβή/κίνητρο για το χρόνο που διαθέτει

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΜΙΑΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ

4^η Ημέρα

- ▶ Ανακοινώνεται το πρόγραμμα αγώνων
- ▶ Προθέρμανση
- ▶ Διεξάγεται ο αγώνας

5^η Ημέρα

- ▶ Η προπόνηση περιλαμβάνει προθέρμανση, ασκήσεις εκμάθησης δεξιοτήτων, ομαδικές ασκήσεις, ασκήσεις τακτικής
- ▶ Επικεντρώνεται στη διόρθωση των λαθών του πρώτου αγώνα

6^η Ημέρα

- ▶ Προθέρμανση
- ▶ Διεξάγεται ο αγώνας

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΜΙΑΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ

7^η Ημέρα

- ▶ Προπόνηση

8^η Ημέρα

- ▶ Προθέρμανση
- ▶ Διεξάγεται ο αγώνας

9^η & 10^η Ημέρα

Τελικοί αγώνες

- ▶ Πρωταθλήτρια ομάδα
- ▶ Πολυτιμότερος μαθητής
- ▶ Ο μαθητής με τη μεγαλύτερη βελτίωση
- ▶ ALL STAR TEAM

ΑΝΑΚΥΡΨΗ ΠΡΩΤΑΘΛΗΤΗ

- ▶ Η ομάδα με τους περισσότερους βαθμούς ανακηρύσσεται πρωταθλήτρια
- ▶ Οι βαθμοί συγκεντρώνονται με βάση:
 - ▶ την αξιολόγηση της κινητικής ικανότητας των ομάδων
 - ▶ την αξιολόγηση της ψυχοκινητική κατάστασης των μαθητών
 - ▶ Τη συγκομιδή βαθμών
 - ▶ Το ευ αγωνίζεσθε
 - ▶ Την παρακολούθηση και τη συμπεριφορά των θεατών

ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Ο ΚΦΑ πρέπει να:

- ▶ Ενημερώσει τους μαθητές για τους ρόλους πριν την έναρξη της «αγωνιστικής» περιόδου. Ίσως να τους δώσει μια σύντομη γραπτή περιγραφή με τις αρμοδιότητες του καθενός
- ▶ Καθοδηγεί τους μαθητές ανάλογα με το επίπεδο των ικανοτήτων τους.
- ▶ Τροποποιεί τους κανόνες των αγώνων και τη μορφή του ανταγωνισμού μαθητές ανάλογα με το επίπεδο των μαθητών.

ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Ο ΚΦΑ πρέπει να:

- ▶ Διασφαλίσει την ισότητα των μελών της ομάδας (κατανομή χρόνου συμμετοχής κ.ο.κ.).
- ▶ Διασφαλίσει την ισομερή κατανομή των ατόμων σε κάθε ομάδα (φύλο, επίπεδο ικανοτήτων, συμπεριφοράς κ.ο.κ.).
- ▶ Είναι δυνατόν να διορθώσει με μεταγραφές πιθανές λανθασμένες επιλογές.
- ▶ Να ελέγχει τις δεξιότητες που η κάθε ομάδα πρέπει να διορθώσει

ΕΡΩΤΗΣΗ

- ▶ Σε ποιο επίπεδο της εκπαίδευσης μπορεί να χρησιμοποιηθεί;

ΕΡΩΤΗΣΗ

- ▶ Μπορείτε να περιγράψετε πως μπορεί να εφαρμοστεί αυτό το μοντέλο στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα;

The Sport Education Model

Λιγότερο ικανοί ή απρόθυμοι μαθητές*:

1. Αισθάνονται σημαντικοί μέσα από τη συμμετοχή τους στην ομάδα
2. Βιώνουν το αίσθημα της επιτυχίας μέσα από τη συμμετοχή τους στα τροποποιημένα αθλήματα
3. Βελτιώνονται οι απαιτούμενες δεξιότητες και ικανότητα τους στο παιχνίδι
4. Θέτουν ως προτεραιότητα τη συμμετοχή τους στο μάθημα της Φ.Α

* Grant & Sharp (1992). *Sports education research project*.
Hillary Commission.

ΕΡΩΤΗΣΗ

- ▶ Ποια οφέλη πιστεύετε ότι έχει το συγκεκριμένο μοντέλο;

Οφέλη

- ▶ Επιτρέπει στους μαθητές να ενσωματωθούν σε μια ομάδα
- ▶ Ο αρχηγός προπονητής αναπτύσσει ηγετικά χαρακτηριστικά
- ▶ Ενσωματώνει όλους τους μαθητές
- ▶ Δίνει έμφαση στη χρήση μαθητοκεντρικών μεθόδων διδασκαλίας.
- ▶ Δημιουργεί καλύτερους θεατές και προωθεί τη ανάπτυξη ικανοτήτων των μαθητών
- ▶ Μαθητές και ΚΦΑ ευχαριστιούνται

Περιορισμοί

Όταν διδάσκεται για πρώτη φορά

- ▶ Επιλέγεται ένα δημοφιλές άθλημα
- ▶ Εφαρμόζεται σε επίπεδο τάξης
- ▶ Απαιτείται ικανότητα διαχείρισης της τάξης
- ▶ Απαιτείται ικανότητα επίλυσης διαπροσωπικών διαφορών

ΚΡΙΤΙΚΗ

Η εφαρμογή του για 1^η φορά διαπιστώθηκε ότι δημιουργεί πρόβλημα:

- ▶ στην ενεργή συμμετοχή των μαθητών,
- ▶ στο σχεδιασμό των αγώνων
- ▶ στην εκμάθηση των δεξιοτήτων και των κανόνων
- ▶ στην ικανότητα των ΚΦΑ να δώσουν αυτονομία στους μαθητές (Curtner-Smith and Sofo, 2004; McCaughtry, Sofo, Rovegno, and Curtner-Smith, 2004; Parker & Curtner-Smith, 2005; Sofo & Curtner-Smith, 2005).
- ▶ Επίσης μερικοί ΚΦΑ ευαγγελίζονται ότι εφαρμόζουν το μοντέλο αλλά στην ουσία το χρησιμοποιούν ως επίφαση για να μην διδάσκουν (Alexander & Luckman (2001).

ΚΡΙΤΙΚΗ

Η ΦΑ επιβραβεύει τους καλύτερους

Πολλοί καθηγητές δεν μπορούν να χειριστούν θέματα ανταγωνισμού

Δεν συνδέεται άμεσα με την υγεία (δεν δίνεται έμφαση στη συμμετοχή όλων)

Τείνει να ενισχύσει τα ήδη γνωστά αθλήματα αποκλείοντας μη ανταγωνιστικές δραστηριότητες

Μελλοντικό σενάριο

- Φανταστείτε και περιγράψτε τις συνθήκες που θα επικρατούν στη χώρα μας σε 10-20 χρόνια. Με βάση αυτές τις υποθέσεις σχεδιάστε ένα μάθημα φυσικής αγωγής εφαρμόζοντας ένα από τα μοντέλα που διδαχθήκατε ώστε να καλύψετε τις ανάγκες της κοινωνίας που περιγράψατε.

**ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΟΧΗ ΣΑΣ**